

- значно розширює коло осіб, котрим доступні навчальні ресурси;
- знижує вартість навчання;
- надає можливість навчатися у зручний для себе час і у зручному місці;
- дає змогу паралельно здобувати освіту в Україні та за кордоном;
- має велику соціальну значущість, оскільки дає змогу задовольнити в повному обсязі освітні потреби населення, в тому числі людям з обмеженими фізичними можливостями, реалізувати основні принципи «освіти упродовж усього життя».

### Література

1. Дистанційна освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.osvita.org.ua/distance>.
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37–38, ст. 2004 – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Інститут дистанційних технологій навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://idtn.kneu.edu.ua>.
4. Моїсєєва Ю. Ю. Дистанційне навчання: інноваційна форма вищої освіти [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Моїсєєва. – Режим доступу : <http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/7639/1/1.pdf>.
5. Prometheus – масові безкоштовні онлайн-курси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://prometheus.org.ua>.
6. Світовий досвід організації та розвитку університетської системи дистанційного навчання / Укл. : І. В. Кулага, Д. О. Ільницький, С. О. Стрельник [та ін.]. – Київ, 2013. – 38 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://kneu.edu.ua/userfiles/education2\\_0/13-4713\\_verstka\(1\).pdf](https://kneu.edu.ua/userfiles/education2_0/13-4713_verstka(1).pdf).
7. Світовий досвід розвитку дистанційних форм освіти у вітчизняному контексті. Аналітична записка // Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1693>.
8. Толочко В. М. Проблемні аспекти дистанційної форми освіти та можливості її використання в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.provisor.com.ua/archive/2009/N11/padfo\\_119.php](http://www.provisor.com.ua/archive/2009/N11/padfo_119.php).
9. Шуневич Б. І. Тенденції розвитку дистанційного навчання у зарубіжній вищій школі [Електронний ресурс]. / Б. І. Шуневич. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em7/content/08sbishf.htm>.
10. Coursera. Online Courses From Top Universities [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.coursera.org>.

### Особливості впровадження дистанційної освіти у вищих навчальних закладах і бізнесі

Досліджено особливості впровадження дистанційної освіти у вищих навчальних закладах і бізнес-структурах. Зокрема, проаналізовано сучасні тенденції впровадження дистанційної освіти у вищих навчальних закладах. Виділено ключові аспекти розвитку системи вищої освіти в контексті впровадження технологій дистанційного навчання. Оцінено сучасний стан розробки та реалізації внутрішньокорпоративних програм дистанційної освіти.

**Ключові слова:** дистанційна освіта, вищий навчальний заклад, бізнес-структура, технологія, програма.

Протягом останніх років освітні системи різних країн світу орієнтуються на дистанційну форму навчання. Такий процес модернізації освіти все більше пов'язаний із реалізацією завдань інформатизації, враховуючи зростаючу роль інформаційних та інтернет-технологій у сучасному суспільстві та бізнесі. Стратегічним напрямом стає забезпечення інтелектуального розвитку на основі швидкого оновлення знань, а також розвитку навичок ефективного використання інформаційних ресурсів.

Проблеми і перспективи розвитку дистанційної освіти досліджувалися багатьма вченими, серед яких – І. М. Ібрагімов [2], Є. С. Полат [3], М. Танась [4] та ін. Однак питання впровадження дистанційної освіти у ВНЗ та бізнес-структури досі залишаються недостатньо дослідженими.

Дистанційну форму навчання визнано пріоритетною у процесі реформ освітніх систем, що здійснюються зараз провідними країнами світу – США, Великою Британією, Канадою, Німеччиною, Францією тощо. Основним завданням реформування є підготовка необхідних суспільству кадрів у потрібній кількості за мінімальний час і за мінімальних витрат. За оцінками низки навчальних закладів (наприклад, Гарвардського університету та Технічного коледжу Вісконсіна), процес модернізації системи освіти має спиратися, по-перше, на прогнози щодо потреб суспільства у фахівцях різного профілю. По-друге, важливо визначити необхідну кваліфікацію, а також необхідні умови для підготовки фахівців. І, по-третє, реалізація реформ зараз неможлива без активного впровадження нових інформаційних технологій в освітній процес [1].

Відносно розширення і глобалізації освітнього простору в сучасному світі доцільно зазначити, що вони здійснюються через розвиток системи дистанційної освіти. Йдеться про можливості реалізації освітнього процесу в умовах, коли навчаються віддалено від навчальних центрів і використовують для взаємодії сучасні інформаційні і телекомунікаційні технології.

Розвиток телекомунікаційних мереж і зниження вартості наданих послуг створюють умови, коли дистанційна освіта стає не лише доступною, але й досить привабливою формою навчання – в першу чергу для громадян із країн із розвинутою ІТ-інфраструктурою. Вони мають змогу підвищувати рівень загальної і професійної підготовки в досить престижних навчальних закладах, не припиняючи інших видів діяльності. У деяких країнах (наприклад, у Канаді) розвиток систем дистанційної освіти фінансується з регіональних бюджетів, оскільки ця форма навчання є перспективною в першу чергу для віддалених від столиць населених пунктів [4].

Відповідно, на сучасному етапі доцільно виділити такі ключові аспекти розвитку світової системи вищої освіти в контексті впровадження технологій дистанційного навчання.

1. Інтеграція: адаптація академічних та адміністративних програм до програмних продуктів і систем у ВНЗ. Подібні системи мають включати веб-сервіси, а також підтримувати роботу в режимі реального часу.

2. Інформатизація: ВНЗ продовжують інвестувати в інформаційну і комунікативну інфраструктуру з метою підвищення швидкості роботи мереж і оптимізації дослідницької роботи.

3. Open Source і e-learning: світова система освіти починає орієнтуватися на власну розробку програмних систем, з урахуванням колабораційних і «відкритих» стандартів.

До того ж, необхідно відзначити, що загальносвітовий обсяг ринку (як офлайнного, так і онлайнного) ІТ-навчання у перспективі зростатиме на 13 % на рік.

Крім того, процес інформатизації освіти сьогодні все більше зачіпає сферу бізнесу через високу динаміку розвитку ринку інформаційних технологій і потреби ІТ-спеціалістів відповідати змінам. Як свідчать дослідження, дистанційне навчання викликає більший інтерес з боку фахівців у сфері електронного бізнесу. Працівники цієї сфери зазвичай є найбільш підготовленою до навчання в онлайнному середовищі аудиторією. У цілому, все більша кількість компаній починає використовувати можливості мережі Інтернет для підвищення кваліфікації своїх співробітників.

Наприклад, американські компанії самі готові інвестувати кошти у внутрішньокорпоративні системи дистанційного навчання. Зокрема, наприклад, Sun Health-care Group, що надає медичні послуги, створила власну систему навчання співробітників, які працюють у 614 відділеннях цієї фірми у всьому світі. Таким чином компанія не лише істотно скоротила свої витрати на навчання, але й підвищила його якість. Аналогічні системи створені також і такими відомими комп'ютерними фірмами, як IBM, Compaq Computer і Hewlett-Packard [2].

Впроваджений портал дистанційного навчання Ford дав змогу заощадити \$17 млн: Ford Learning Network об'єднує всі методичні та навчальні

матеріали, а також засоби для управління навчанням і тестуванням. В електронній бібліотеці цього ресурсу міститься більше 400 тис. найменувань, у тому числі 1,5 тис. інтерактивних навчальних курсів, 1,9 тис. електронних книг, сотні періодичних видань, а також внутрішньокорпоративні документи. За допомогою порталу 300 тис. співробітників компанії у всьому світі змогли підвищити свою кваліфікацію й отримують доступ до довідкової інформації.

У результаті впровадження системи дистанційного навчання інформаційного агентства «Рейтер» на базі Oracle iLearning понад 4 000 співробітників компанії отримали доступ до навчального порталу. Основною метою впровадження електронного навчання став перехід до системи «безперервного навчання» [3].

Крім навчання своїх співробітників, низка транснаціональних корпорацій готові виступити меценатами, інвестуючи в загальне професійне зростання ринку дистанційного навчання. Як відомо, корпорація Intel щороку виділяє понад \$ 100 млн на підтримку науки та освіти, стимулюючи тим самим підготовку кваліфікованих фахівців для галузі інформаційних технологій і створення нових університетських програм із передовими технологіями.

Таким чином, у результаті проведеного дослідження ми дійшли таких висновків.

На сучасному етапі спостерігається активізація процесу впровадження дистанційної освіти у ВНЗ, враховуючи зручність навчання для представників віддалених від столиць населених пунктів і в умовах розвитку ІТ-технологій.

Виділено ключові аспекти розвитку системи вищої освіти в контексті впровадження технологій дистанційного навчання:

- 1) інтеграція освітніх програм ВНЗ до автоматизованих систем;
- 2) інформатизація – розвиток інформаційно-комунікативних систем ВНЗ;
- 3) Open Source і e-learning – розробка власних платформ ВНЗ для впровадження дистанційного навчання.

Оцінка сучасного стану розробки та реалізації внутрішньокорпоративних програм дистанційної освіти дала змогу дійти висновку, що в сучасних умовах бізнес-структури орієнтуються на їхнє впровадження з метою скорочення витрат та забезпечення підвищення кваліфікації великої кількості працівників у різних країнах світу.

У цілому, проведене дослідження засвідчило, що в сучасних умовах здійснюється активне впровадження технологій дистанційного навчання як у вищих навчальних закладах, так і у бізнес-структурах, що, у свою чергу, сприяє економії витрат на навчання та дає змогу залучити до нього

людей, які знаходяться на відстані від навчального закладу чи головного управління бізнес-структури.

### Література

1. Десятов Т. М. Дистанційне навчання в системі неперервної професійної освіти / Т. М. Десятов // Педагогіка і психологія. – 2003. – № 1. – С. 75–80.
2. Ибрагимов И. М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения : учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / И. М. Ибрагимов ; под ред. А. Н. Ковшова. – Москва : Академия, 2005. – 332 с.
3. Танась М. Дистанційна освіта в дидактичній концепції / М. Танась // Вища освіта України. – 2002. – № 1. – С. 79–82.
4. Теория и практика дистанционного обучения : учеб. пособие / под ред. Е. С. Полат. – Москва : Академия, 2004. – 148 с.

А. В. Якунин, А. А. Кузнецова

### Концепция курса математики с виртуальной составляющей для слушателей-иностранцев

Обоснована необходимость модернизации содержания и методики обучения элементарной математике иностранных слушателей подготовительного отделения в целях актуализации базовых знаний, коррекции образовательных умений и навыков для последующего успешного вхождения в учебный процесс украинской высшей технической школы. Предложена обучающая система, сочетающая достоинства традиционных методов и форм преподавания элементарной математики с инновационными возможностями электронных образовательных ресурсов.

**Ключевые слова:** базовый уровень математических знаний, коррекция, адаптация, контроль, виртуальная образовательная среда, дидактический инструментарий.

Поступательное движение Украины в направлении европейских ценностей, приводящее к росту открытости страны и мобильности наших граждан, порождает перед украинскими вузами взаимосвязанные проблемы и перспективы их присутствия на международном рынке образовательных услуг. В ближайшем будущем образование должно стать приоритетным направлением государственной политики, поскольку человеческий капитал все в большей степени определяет социально-экономическое, культурное и духовное развитие общества.

Ужесточение конкуренции, отток части отечественных абитуриентов за рубеж приводят к необходимости активного привлечения иностранных студентов как прибыльных клиентов украинских вузов, количество и успешность которых служат важными показателями конкурентоспособности и престижности учебного заведения. Поэтому актуальной задачей всей системы высшего образования Украины является повышение качества предоставляемых образовательных услуг при сохранении приемлемой их стоимости. Разработка и внедрение информационно-коммуникативных технологий в процесс преподавания, дополняющих традиционные методы и формы обучения, является инновационным направлением модернизации образовательной сферы [1].

Важной организационной формой работы с иностранным контингентом является подготовительное отделение (ПО), призванное решать проблемы адаптации будущих студентов в языковом, социокультурном и образовательном аспектах. Фундаментом подготовки по техническим специальностям служит курс элементарной математики. Ставя и решая дидактические задачи в рамках данного курса, приходится учитывать не только глобальную негативную тенденцию снижения уровня исходной общеобразовательной подготовки по математике, но и такие специфические